

Välfärdsredovisning

STRÖMSUNDS KOMMUN

Strömsunds
Kommun
Straejmien tjele

Innehåll

Sammanfattning	2
Detaljerad redovisning	5
Alla känner delaktighet och har inflytande över den egna livssituationen och i samhället	5
Valdeltagande i valet till kommunfullmäktige.....	5
Kommuninvånarnas syn på förtroende, information, påverkan och kontakt med kommunala verksamheter	6
Självskattat socialt deltagande	6
Antal föreningar med lokalt aktivitetsstöd.....	7
Kulturskola	7
Mötesplatser för ungdomar	7
Alla har ekonomisk och social trygghet.....	8
Befolkningens utbildningsnivå.....	8
Familjer med låga inkomster	9
Antalet arbetssökande; öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd	10
Ekonomiskt bistånd: andel av befolkningen, andel unga vuxna biståndsmottagare samt tid i bidragsberoende	11
Barn och ungdomar har trygga och goda uppväxtvillkor.....	13
Självskattad hälsa, psykosomatiska besvär	13
Antal barn 0-20 år placerade i familjehem eller hem för vård eller boende	14
Trygghet, trivsel, orättvis behandling	14
Behörighet till gymnasieskolan.....	16
Andel anställda årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning i kommunal förskola.....	17
Jag upplever att mitt barn känner sig tryggt i förskolan	17
Barnfattigdomsindex	18
Hälsofrämjande miljö.....	19
Fysiskt aktiva vuxna	19
Fysiskt aktiva barn och ungdomar på fritiden.....	20
Matvanor	20
Hälsoundikatorer	21
Minskat bruk av alkohol, tobak och ett samhälle fritt från narkotika och dopning.....	22
Riskabel alkoholkonsumtion.....	22
Tobaksanvändning.....	22
Langning av alkohol	23
Minskat alkoholbruk bland ungdomar:.....	23
Antal anmälda brott mot narkotikastrafflagen.....	26
Antal som provat narkotika, erbjudits narkotika eller provat annat berusningsmedel	25

Sammanfattning

Strömsunds kommuns folkhälsoprogram antogs av kommunfullmäktige i november 2017 och gäller för åren 2017-2020. Denna redovisning baseras först och främst på resultat och information från 2018, i de fall statistik ännu inte finns publicerad för detta år används data från närliggande år.

Redovisningen är uppdelad på följande delområden:

- Alla känner delaktighet och har inflytande över den egna livssituationen och i samhället
- Alla har ekonomisk och social trygghet
- Barn och ungdomar har trygga och goda uppväxtvillkor
- Hälsöfrämjande miljö
- Minskat bruk av alkohol, tobak och ett samhälle fritt från narkotika och dopning

Alla känner delaktighet och har inflytande över den egna livssituationen och i samhället.

- Valdeltagandet i kommunen har en stabil ökning för varje mandatperiod. Ökningen i Strömsunds kommun är dock inte lika snabb som läns- och riksgenomsnittet.
- Statistiska centralbyråns medborgarundersökning visar att synen på inflytande och möjlighet till påverkan ligger ungefär i nivå med riket i övrigt. Dock kan man notera skillnader mellan könen där kvinnor ser mer positivt på möjligheten till inflytande och påverkan.
- Invånare i Strömsunds kommun är mindre benägna att gå på föreningsmöten, teater, bio, dans eller delta i kurser och liknande än genomsnittet i länet.
- Lokalt aktivitetsstöd delas ut av kommunen till ideella föreningar med verksamhet för barn och ungdomar. Under 2018 delades lokalt aktivitetsstöd ut till 21 föreningar.
- Under 2018 fanns föreningsdrivna fritidsgårdar i Backe, Gäddede, Hammerdal, Hoting, Kyrktåsjö och Ulriksfors. I Strömsund finns Allaktivitetshuset Saga som drivs i kommunal regi.

Alla har ekonomisk och social trygghet.

- Den generella utbildningsnivån bland kommunens invånare är lägre än såväl länets som rikets genomsnitt. Andelen kvinnor i kommunen med eftergymnasial utbildning är väsentligt mycket högre än andelen män med samma utbildningsnivå.
- Andelen familjer med låga inkomster är högre i kommunen jämfört med läns- och riksnivån.
- Arbetslösheten i kommunen var 2018 strax under 10 procent.
- Arbetslösheten bland kommunens ungdomar var 2018 strax under 11 procent.
- Den andel av befolkningen som är beroende av ekonomiskt bistånd är högre i kommunen än i länet och riket i övrigt. Sett till den genomsnittliga längden av bidragsberoendet ligger kommunen under riksnivån.

Barn och ungdomar har trygga och goda uppväxtvillkor

- De hälsosamtal som skolhälsovården håller med elever visar att de allra flesta av eleverna i årskurs 7 mår *bra* eller *mycket bra*. Drygt 4 procent av flickorna uppger dock att de mår *dåligt*.
- Hälsosamtalen i årskurs 7 visar att majoriteten av eleverna under de senaste tre månaderna aldrig eller mindre än en gång i veckan känt sig ledsna eller nedstämda. Mätningen visar även att en del av flickorna, 6,2 procent, känner sig ledsna eller nedstämda varje dag. Jämfört med tidigare mätningar kan konstateras att skillnaderna mellan flickor och pojkar ökar.
- 85 procent av flickorna och 96 procent av pojkarna i årskurs 7 uppger att de trivs *bra* eller *mycket bra* i skolan.
- Trygghet i skolan mäts via Skolverkets elevenkät. 89 procent av eleverna i årskurs 5 och 79 procent av eleverna i årskurs 9 uppger att de känner sig trygga i skolan.
- Andelen barn och ungdomar som placeras i familje- eller så kallade HVB-hem har minskat markant mellan 2013 och 2016. Statistik efter 2016 finns ännu inte publicerad.
- 83 procent av de flickor och nästan 76 procent av de pojkar som går ut årskurs 9 i kommunen är behöriga till gymnasiet. Andelen är längre än läns- och riksgenomsnittet.
- Andelen personal i kommunal förskola med pedagogisk högskoleutbildning är betydligt lägre i kommunen än läns- och riksgenomsnittet.
- Förskolans föräldraenkät visar att majoriteten upplever att deras barn är trygga i förskolan.
- Det så kallade *Barnfattigdomsindex* som presenteras av Folkhälsomyndigheten visar att en större andel av kommunens barn finns i ekonomiskt utsatta hushåll än riksgenomsnittet.

Hälsofrämjande miljö

- I Strömsunds kommun når cirka 60 procent av invånarna upp till rekommenderad nivå av fysisk aktivitet. Andelen är större hos män än kvinnor.
- De flesta elever i årskurs 7 tränar eller motionerar minst en timme tre eller fler dagar i veckan.
- Andelen kvinnor (9 procent) som äter en rekommenderad andel av frukt och grönt är betydligt mycket större än andelen män (2 procent). Kommunens resultat ligger under riksgenomsnittet.
- Andelen ungdomar som dricker söta drycker varje dag har ökat något jämfört med föregående mätning. Dock har andelen pojkar som uppger att de aldrig dricker söta drycker ökat markant.
- Av barn födda i kommunen under 2016 ammadades nästan 76 procent helt eller delvis vid 6 månaders ålder, nivån i länet är strax under 69 procent.
- 65 procent av kvinnor och 71 procent av männen i Strömsunds kommun har övervikt eller fetma vilket är högre än länsgenomsnittet.

Minskat bruk av alkohol, tobak och ett samhälle fritt från narkotika och dopning

- Riskabel alkoholkonsumtion ligger på samma nivå i kommunen som i övriga länet. Dubbelt så många män som kvinnor har riskabla alkoholvanor.
- Andelen kvinnor i kommunen som dagligen röker uppgår till 8 procent, för män är siffran 5 procent. 28 procent av männen och 10 procent av kvinnorna snusar dagligen.
- Langning av alkohol till högstadieungdomar sker vanligen via kompisar eller kompisars syskon.
- Ungdomars alkoholanvändning har i stort minskat även om en viss uppgång kan noteras i årskurs 7 och 8 i den senaste mätningen.
- Mellan 1 januari och 31 oktober 2018 anmäldes 24 brott mot narkotikastrafflagen (inklusive dopning) i kommunen.
- Antalet högstadieelever som använt narkotika varierar från år till år. Ur statistik synpunkt är det svårt att se någon trend då antalet är relativt få och variationen oregelbunden.
- Under 2018 anmäldes 18 fall av rattonykterhet/rattfylleri/drograttfylleri i kommunen.

Källfakta

Drogvaneundersökningen: Undersökning i enkätform som Strömsunds kommun årligen genomför bland högstadieelever, 2017 ingick även gymnasiets årskurs två.

Hälsa på lika villkor: Nationell enkät som genomförs av Folkhälsomyndigheten. Sedan 2016 genomförs enkäten vartannat år, tidigare vart fjärde år.

Hälsosamtal i skolan: Skolsköterskan erbjuder hälsobesök till alla elever i årskurs 4, årskurs 7 samt gymnasiets första år. Hälsobesöket innefattar enskilda hälsokontroller och kärnan i besöket är hälsosamtalen mellan elev och skolsköterska. Syftet är att göra eleven uppmärksam på sambandet mellan livsstil och hälsa samt ge kunskap och uppmuntran till att göra hälsofrämjande val.

Kolada (Kommun- och landstingsdatabasen): Statistikdatabas som innehåller över 5000 nyckeltal, informationen hämtas från en mängd källor exempelvis Statistiska centralbyrån, Socialstyrelsen, Skolverket med flera. Finns på www.kolada.se.

Statistiska centralbyråns medborgarundersökning: Enkät som genomförs varje år dock har Strömsunds kommun valt att delta vartannat år. Enkäten går ut till i Strömsunds fall 800 invånare och fokuserar på tre områden: **Nöjd-inflytande-index**, hur invånarna ser på sin möjlighet att påverka, hur bra kommunens information är, kontaktmöjligheter samt förtroende. **Nöjd-region-index**, hur invånarna upplever utbud, fritidsmöjligheter, bostäder, kommunikationer, arbetsmarknad med mera. **Nöjd-medborgar-index**, hur man ser på skola, äldreomsorg, kulturutbud, renhållning, räddningstjänst med mera.

Detaljerad redovisning

Alla känner delaktighet och har inflytande över den egna livssituationen och i samhället

Framgångsfaktorer för att främja inflytande och delaktighet

- Att känna gemenskap i samhället
- Att känna sig behövd och bekräftad
- Att känna att ens engagemang tas på allvar
- Att man känner att möjligheten till inflytande är reell
- Att man har goda sociala relationer
- Att människor känner samhörighet

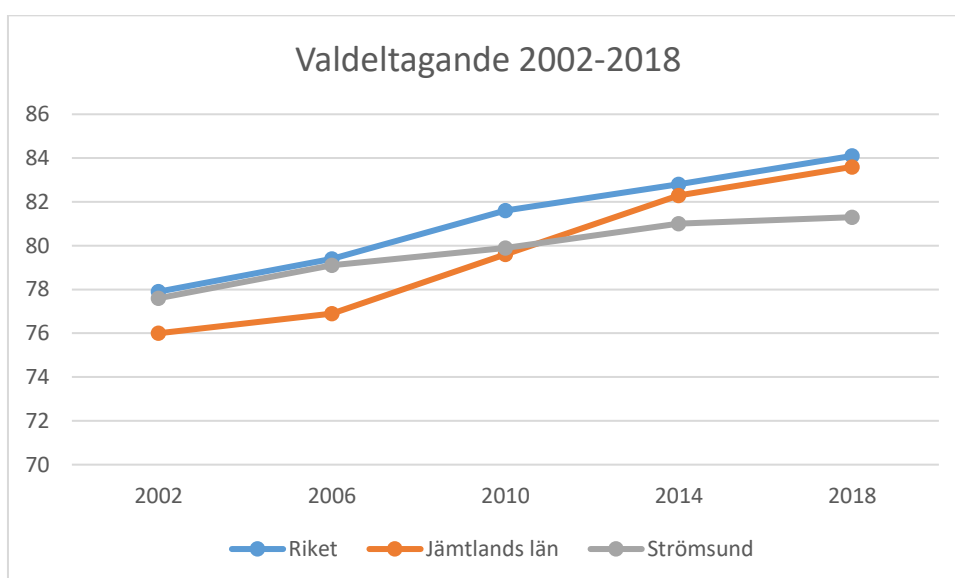
Utmaningar/satsningar

- Öka valdeltagandet i kommunvalet
- Utveckla kommunens dialog med invånarna
- Öka andelen ungdomar som är aktiva i föreningslivet
- Öka andelen föreningsaktiva genom stöd till föreningar
- Skapa fler mötesplatser för ungdomar

Delaktighet och inflytande i samhället är en av de mest grundläggande samhällsliga förutsättningarna för folkhälsan.

Brist på inflytande och möjligheter att påverka den egna livssituationen har ett starkt samband med hälsa. Rätten till delaktighet gäller alla.

Valdeltagande i valet till kommunfullmäktige

Källa: Kolada, nyckeltal N05401

Kommentar:

Det totala valdeltagandet i valet till kommunfullmäktige i Strömsunds kommun har ökat vid varje val sedan 2002, dock ligger resultatet cirka 3-4 % under riksgenomsnittet.

Kommuninvånarnas syn på förtroende, information, påverkan och kontakt med kommunala verksamheter

Statistiska centralbyråns medborgarundersökning genomfördes senast hösten 2018, Strömsunds kommun har valt att medverka vartannat år. Enkäten skickades ut till 800 invånare i åldern 18-84 år. Svarefrekvensen i Strömsunds kommun var 48 procent vilket är högre än rikets genomsnitt. *Nöjd-Inflytande-Index* är ett av delmått som ingår i undersökningen.

Nöjd-Inflytande-Index (NII) 2012, 2014, 2016 och 2018

	2012		2014		2016		2018	
	Strömsund	Riket	Strömsund	Riket	Strömsund	Riket	Strömsund	Riket
Nöjd Inflytande Index, NII	37	39	35	41	40	40	42	42
Nöjd Inflytande Index - Förtroende	41	49	40	46	46	44	49	48
Nöjd Inflytande Index - Information	48	53	50	54	50	54	57	56
Nöjd Inflytande Index – Påverkan	34	39	37	40	38	39	41	42
Nöjd Inflytande Index – Kontakt	46	44	47	50	55	49	54	52

Källa: Kolada, nyckeltal U00407, U00408, U00409, N00410 samt U00419

Kommentar:

Det totala indexet, NII, har ökat vid varje mätning sedan 2014 och är nu det i nivå med tidigare toppnoteringar från 2005 och 2010. Området *Information* har ökat markant i 2018 års mätning även *Påverkan* och *Förtroende* visar förbättrat resultat. Området *Kontakt* har minskat marginellt i den senaste mätningen.

Fördelat på kön finns följande skillnader för 2018

- Det totala indexvärdet är något högre för kvinnor än för män (43 respektive 41).
- Kvinnor upplever att det är lättare att få kontakt med kommunens verksamheter än män (56 mot 52).
- Kvinnor upplever kommunens information som bättre än män (60 mot 54)
- Kvinnor upplever att möjligheterna till påverkan är bättre män (42 mot 39)
- Kvinnor har också större förtroende för kommunens verksamheter och beslut än män (51 mot 48).
- Skillnaderna mellan kvinnors och mäns syn på inflytande har minskat sedan föregående mätning.

Självskattat socialt deltagande

Socialt deltagande mäts utifrån andelen som under året deltagit i två eller flera aktiviteter som exempelvis kurser, föreningsmöten, teater, bio, dans och liknande. Socialt deltagande bland vuxna i kommunen mellan 16 - 84 år visar en lägre grad av delaktighet än länet i övrigt, 70 procent kvinnor och 69 procent män har deltagit i någon form av social aktivitet vid två eller flera tillfällen. Skillnaden mellan kvinnor och män är inte statistiskt säkerställd.

Källa: Hälsa på lika villkor 2018

Antal föreningar med lokalt aktivitetsstöd

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Antal föreningar med lokalt aktivitetsstöd	25	29	30	24	23	24	24	21

Källa: Strömsunds kommun

Lokalt aktivitetsstöd utgår med en summa per gruppaktivitet och en summa per deltagare till ideella föreningar för verksamhet riktad till barn och ungdomar i åldern 7 – 25 år. 2018 gav kommunen lokalt aktivitetsstöd till 14 613 deltagartillfällen för flickor och 21 343 deltagartillfällen för pojkar.

Kulturskola

Läsåret 2018/2019 var totalt 325 elever, 209 flickor och 116 pojkar, anmälda till kulturskolan.

Källa: Strömsunds kommun

Mötesplatser för ungdomar

Under 2018 fanns föreningsdrivna fritidsgårdar på följande orter:

- **Backe**, antal besökare 76st (34st flickor och 42st pojkar) mellan aug-dec.
- **Gäddede**, antal besökare 81st (33st flickor och 48st pojkar) mellan nov-dec.
- **Hammerdal**, antal besökare 559st (212st flickor och 347st pojkar) mellan maj-dec.
- **Hoting**, antal besökare 880st (386st flickor och 494st pojkar) mellan jan-dec.
- **Kyrktåsjö**, antal besökare 70st (40st flickor och 30st pojkar) mellan jan-dec.
- **Ulriksfors**, antal besökare 400st (120st flickor och 280st pojkar) mellan jan-dec.

I Strömsund finns Allaktivitetshuset Saga som drivs i kommunal regi. Antal besökare under 2018 var 16 237 st, 7 121 flickor och 9 116 pojkar.

Källa: Strömsunds kommun

Alla har ekonomisk och social trygghet

Framgångsfaktorer för ekonomisk och social trygghet

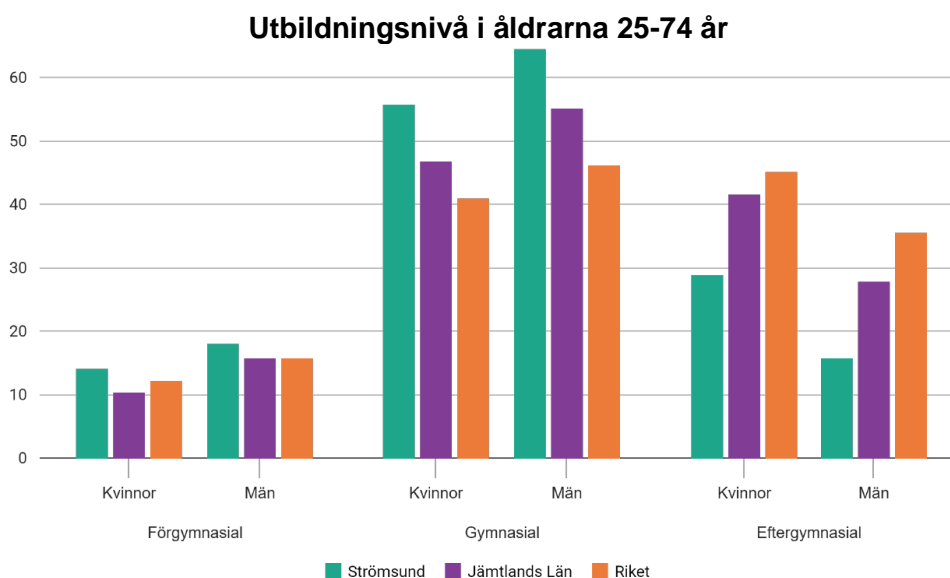
- Hälsa och medellivslängd har ofta samband med utbildningsnivå
- Livslångt lärande
- Utbildning stärker och ökar möjligheten att påverka sin situation
- Brett utbildningsutbud ger fler valmöjligheter och bidrar till en mer jämlik hälsa
- Förvärvsarbete är viktigt för identitet och socialt liv samt för försörjningen
- Hälsöfrämjande arbetsplatser

Utmaningar/satsningar

- Motverka ungdomsarbetslöshet
- Utbildning av hög kvalitet ger förutsättningar att nå kunskapsmålen
- Fler i arbete för stärkt förmåga till egen försörjning
- Minska ungdomars behov av ekonomiskt bistånd

Ekonomisk och social trygghet är de mest grundläggande förutsättningarna för folkhälsan.

Befolkningens utbildningsnivå

Källa: www.folkhalsomyndigheten.se/kommunfakta

Kommentar:

Invånarna i Strömsunds kommun har en generellt lägre utbildningsnivå än länet och riket i genomsnitt. Över tid kan man konstatera att andelen invånare i kommunen med enbart förgymnasial utbildning att mellan 2001 och 2017 nästintill halverats. Under samma period har andelen kvinnor i kommunen med eftergymnasial utbildning ökat med ca 10 procentenheter medan hos män är ökningen ca 5 procentenheter.

Familjer med låga inkomster

Familjer med låga inkomster									
andel i procent									
	2014			2015			2016		
	Ström-sund	Länet	Riket	Ström-sund	Länet	Riket	Ström-sund	Länet	Riket
Ensamstående utan hemmavarande barn under 18 år	16	15	16	18	16	16	19	17	17
Ensamstående med hemmavarande barn under 18 år	38	32	34	41	33	33	46	36	35
Övriga familjer med hemmavarande barn under 18 år	16	11	12	16	11	12	20	12	12
Pensionärsfamiljer	12	9	7	13	10	8	14	11	9
Familjer med sjuk- och aktivitetsersättning	11	13	16	14	15	17	19	20	21

Källa: Folkhälsomyndigheten

Kommentar:

Strömsunds kommun har i stort en större andel familjer med låga inkomster än både läns- och riksgenomsnittet, endast när det gäller familjer med sjuk- och aktivitetsersättning ligger vi i nivå med länet och riket.

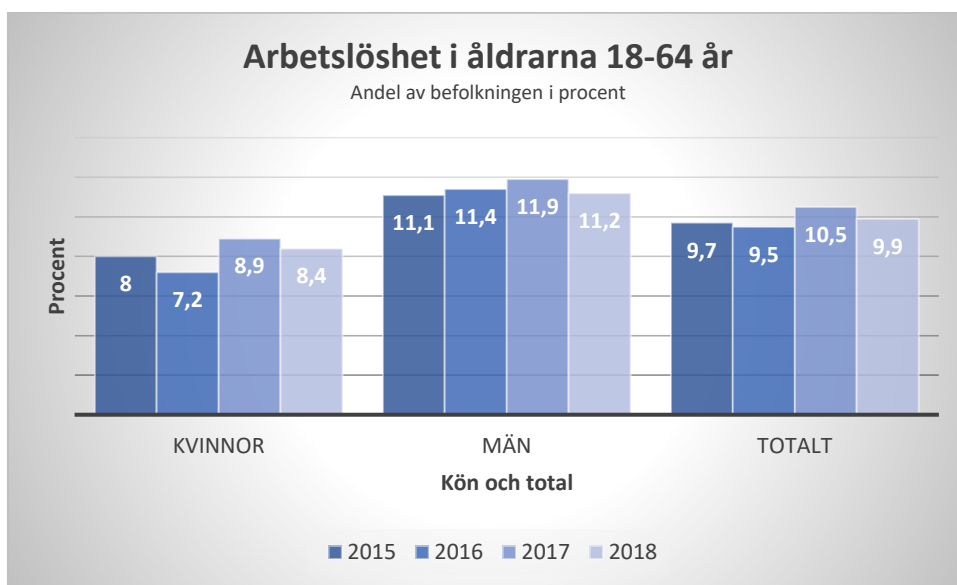
Sett till ett längre perspektiv så har andelen pensionärsfamiljer med låga inkomster varierat över tid, idag är andelen i princip på samma nivå som kring millennieskiftet. I de övriga kategorierna har andelen familjer med låga inkomster ökat signifikant på såväl kommun- som läns- och riksnivå mellan 2001-2017.

Om nyckeltalet:

Med låg inkomst avses en disponibel inkomst (per konsumtionsenhet) under 60 procent av medianinkomsten. Medianinkomst är den mittersta observationen i en rangordning av inkomsttagarna efter inkomstens storlek, det alltså finns lika många inkomsttagare på vardera sidan om den mittersta observationen.

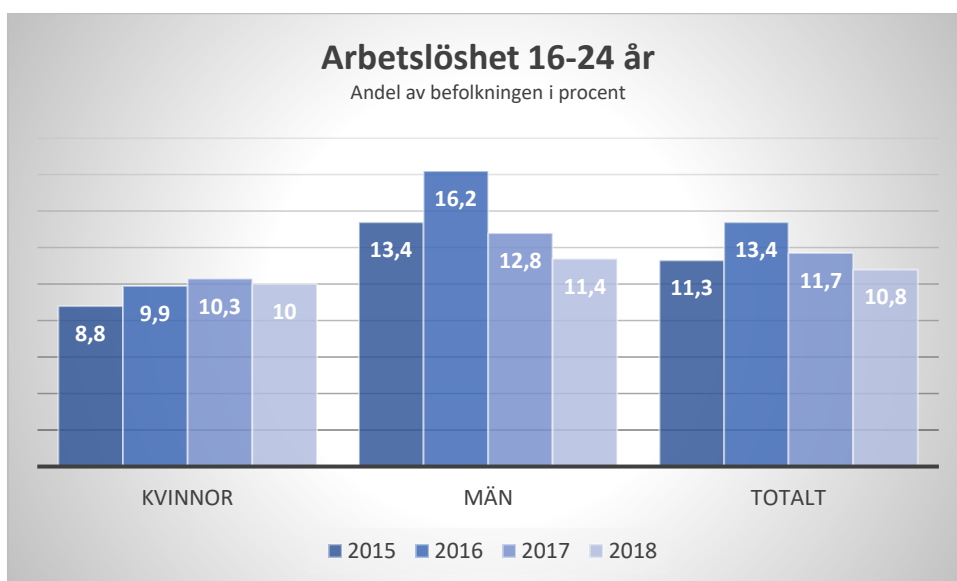
Antalet arbetssökande; öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd

Källa: Kolada, nyckeltal N00919

Kommentar:

Procenttalen baseras på andelen arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd mellan 18 och 64 år. Över ett längre tidsperspektiv så är andelen arbetslösa kvinnor 2018 på samma nivå som år 2000, för män däremot är andelen avsevärt lägre 2018, 11,2 procent mot 17,7 procent år 2000.

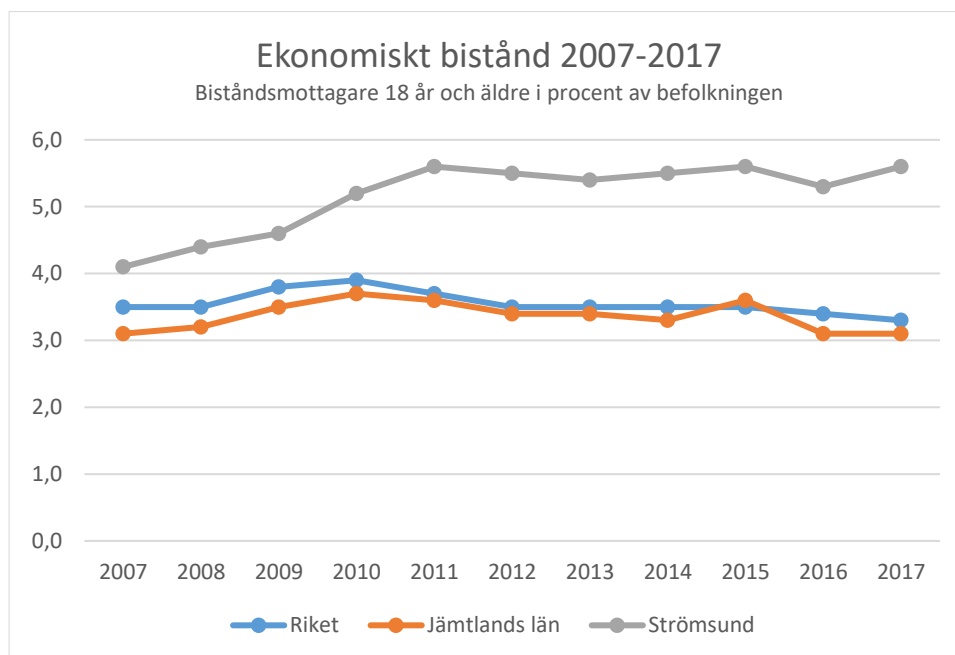
Källa: Kolada, nyckeltal N00928

Kommentar:

Procenttalen baseras på andelen öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd mellan 16-24 år. Arbetslösheten hos unga kvinnor har ökat de senaste åren även om en viss minskning kan noteras 2018. Hos unga män har arbetslösheten minskat de senaste tre åren och nivåskillnaden mellan könen är mindre 2018 än under resten av den redovisade perioden.

Ungdomsarbetslösheten är avsevärt mycket högre i Strömsunds kommun jämfört med länets och rikets genomsnitt, 10,8 procent i Strömsund, 6,7 procent i länet och 4,7 procent i riket. I ett längre perspektiv kan konstateras att ungdomsarbetslösheten ökat från 7,8 procent år 2008 till 10,8 procent 2018.

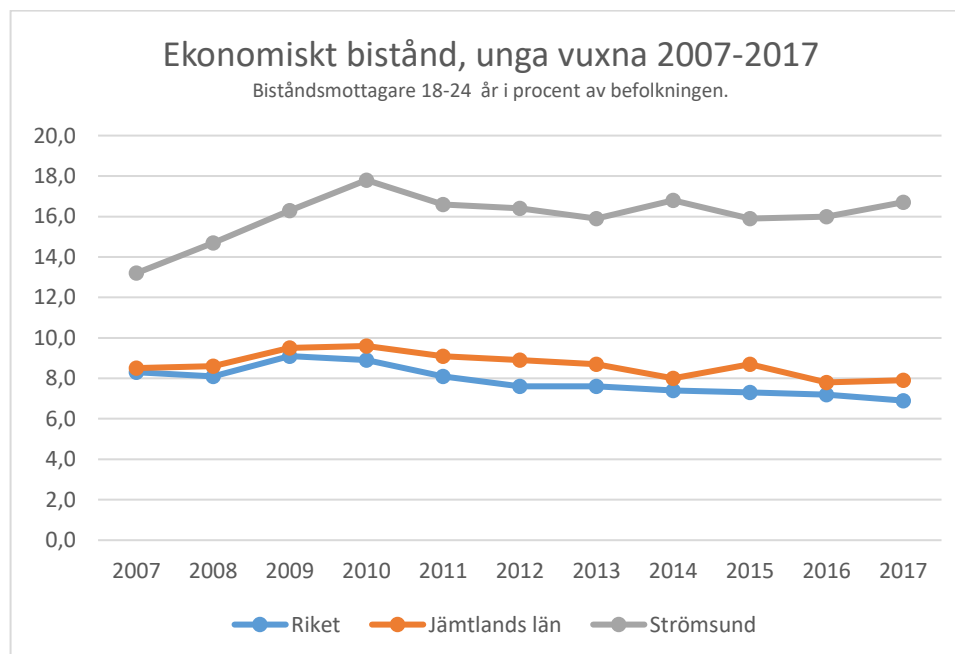
Ekonomiskt bistånd: andel av befolkningen, andel unga vuxna biståndsmottagare samt tid i bidragsberoende

Källa: Socialstyrelsen

Kommentar:

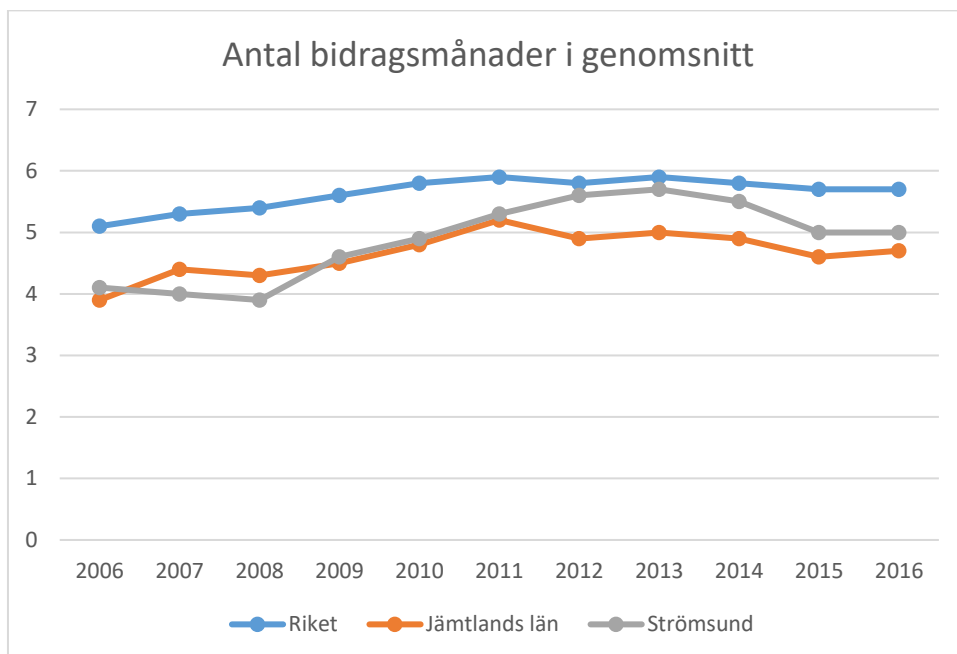
Andelen biståndsmottagare är högre i Strömsunds kommun än såväl läns- som riksgenomsnittet.

Källa: Socialstyrelsen

Kommentar:

Andelen bidragstagare bland unga vuxna mellan 18-24 år är väsentligt mycket högre i Strömsunds kommun jämfört med läns- och riksgenomsnittet.

Källa: Kolada, nyckeltal N31811

Kommentar:

Antal månader som i bidragsberoende har minskat något i kommunen under de senast redovisade åren (statistik nyare än 2016 finns ännu inte presenterad).

Strömsunds kommun har under den senast redovisade tioårsperioden legat under riksgenomsnittet, skillnaden har dessutom ökat till Strömsunds fördel från 2014 och framåt, kommunen har i och med detta närmast sig länsnivån.

Barn och ungdomar har trygga och goda uppväxtvillkor

Framgångsfaktorer

- Att bli sedd och bekräftad
- Föräldrastöd i olika former
- Att känna sig trygg och säker
- Att ha goda levnadsvanor

Utmaningar/satsningar

- Förbättrat psykiskt välbefinnande bland unga vuxna
- Förstärkt stöd till unga via ungdomsmottagningen
- Fortsatt utveckling av föräldrastöd
- Trivsel, trygg och säker skolmiljö
- Ökad andel behöriga till gymnasieskolan

Förhållandena under barn- och ungdomsåren har stor betydelse för både den psykiska och den fysiska hälsan under hela livet. Barn och unga är en av de viktigaste målgrupperna för folkhälsoarbetet.

Självskattad hälsa, psykosomatiska besvär

Elevers svar: Jag mår...					
Läsåret 2017/2018, svarsalternativ andel i procent, årskurs 7					
Kön	Mycket dåligt	Dåligt	Varken bra eller dåligt	Bra	Mycket bra
Flickor	0,0	4,2	20,8	35,4	39,6
Pojkar	0,0	0,0	1,9	52,8	45,3

Källa: Hälsosamtal i skolan

Kommentar:

De allra flesta flickor (75 procent) och pojkar (98,1 procent) i årskurs 7 mår *bra* eller *mycket bra* läsåret 2017/18. Jämfört med föregående läsår har skillnaderna mellan könen ökat.

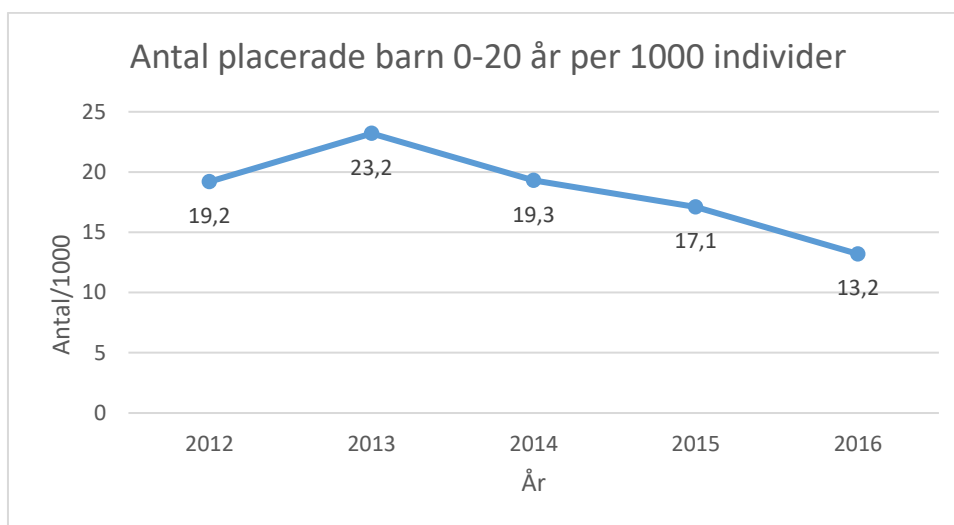
Elevers svar: Jag har under de tre senaste månaderna känt mig ledsen eller nedstämd...					
Läsåret 2017/2018, svarsalternativ andel i procent, årskurs 7					
Kön	Varje dag	Flera gånger i veckan	En gång i veckan	Mindre än en gång i vecka	Aldrig
Flickor	6,2	16,7	14,6	16,7	45,8
Pojkar	0,0	1,9	5,7	25,5	67,9

Källa: Hälsosamtal i skolan

Kommentar:

Skillnaderna mellan könen har ökat för de ungdomar som känner sig ledsna flera gånger i veckan eller mer. Andelen flickor som uppger att de varje dag känt sig ledsna eller nedstämda har ökat från 1,9 procent läsåret 2016/2017 till 6,2 procent 2017/2018.

Antal barn 0-20 år placerade i familjehem eller hem för vård eller boende

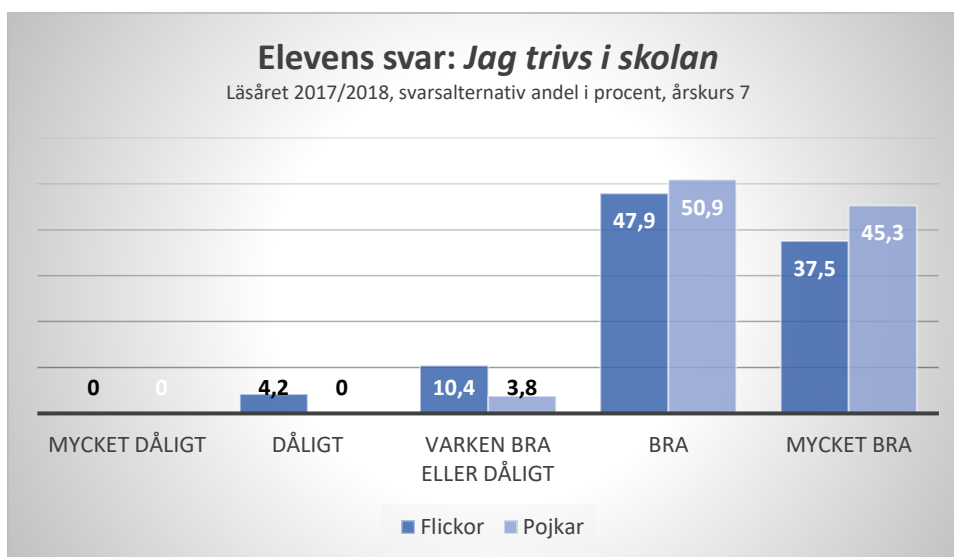

Källa: Kolada, nyckeltal N33808

Kommentar:

Antal barn och ungdomar som placeras i familjehem eller *Hem för vård eller boende* (HVB) har minskat. I kommunen var antalet placerade barn 2016 13,2 per 1000 vilket är en minskning med 3,9 procentenheter jämfört med 2015. Ensamkommande flyktingbarn placerade i kommunens HVB-hem ingår inte i underlaget. Socialstyrelsen har beslutat att inte presentera data för 2017 då kvalitén anses för låg och otillförlitlig.

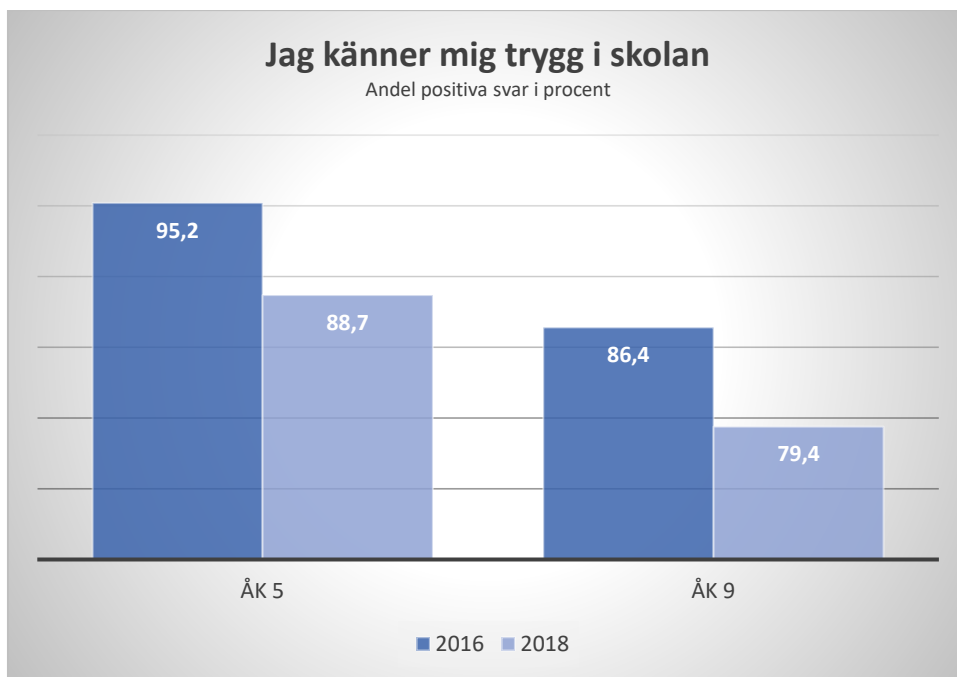
Trygghet, trivsel, orättvis behandling

Källa: Hälsosamtal i skolan

Kommentar:

Frågeområdet **trivsel** visar en god måluppfyllelse. 85 procent av flickorna och 96 procent av pojkarna uppger att de trivs *bra* eller *mycket bra* i skolan. Noteras kan att skillnaderna mellan könen ökat gentemot föregående läsår då motsvarande siffror för flickor var 88 procent och 93 procent för pojkar.

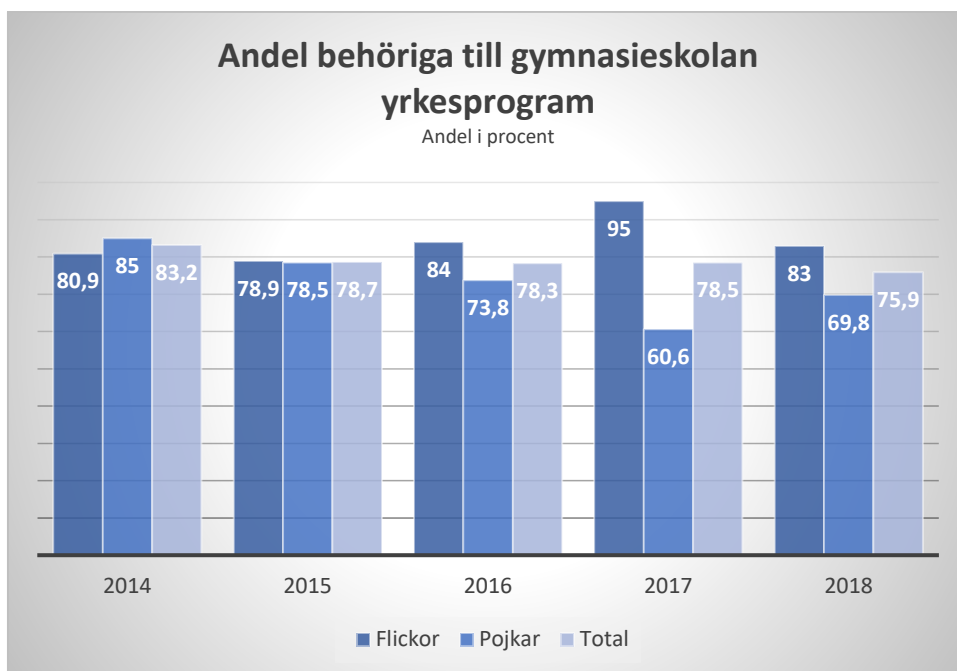
Källa: Kolada, nyckeltal N15557 och N15533

Kommentar:

Data är hämtat från skolinspektionens enkät som görs vartannat år varför data för 2017 inte finns att tillgå, könsuppdelad statistik finns inte heller publicerad. Andelen elever som anger att de känner sig trygga i skolan har minskat 2018 för både åk 5 och åk 9. Riksgenomsnittet 2018 ligger på 88 procent för åk 5 och 80,9 procent för åk 9.

Behörighet till gymnasieskolan

Källa: Kolada, nyckeltal N15436

Kommentar:

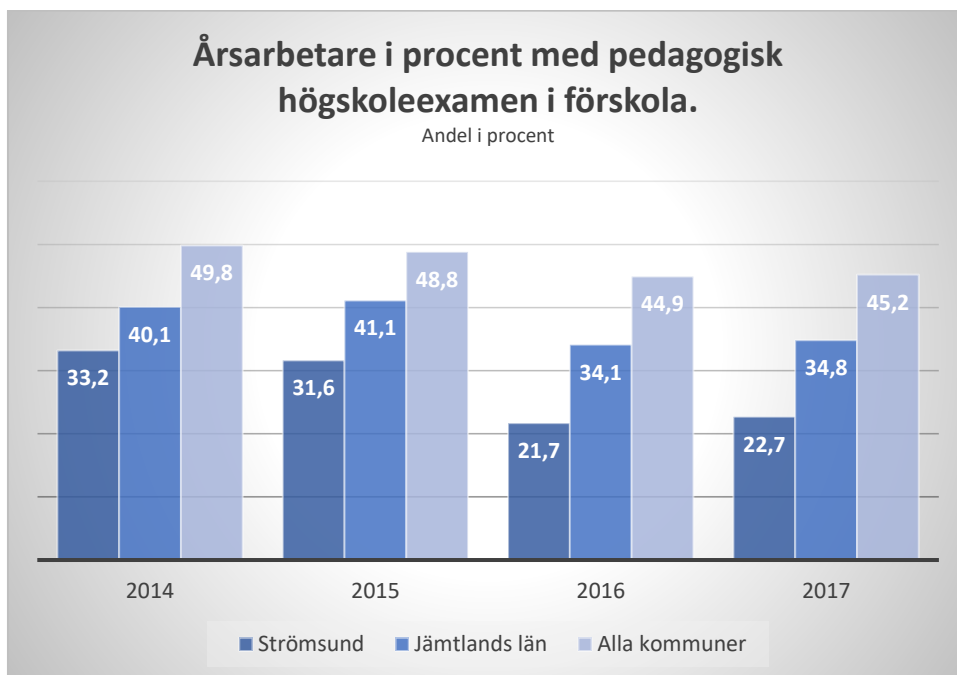
Data avser elever i åk 9 som går i någon av kommunens skolor oavsett folkbokföringsort. Resultaten för Strömsunds kommun 2018 är lägre än läns- och riksgenomsnittet. Från slutet av 90-talet fram till 2007 låg Strömsunds kommun stadigt över riksnivån, efter 2007 har resultaten varierat kraftigt.

Om nyckeltalet:

För att en elev ska vara behörig till nationellt program krävs lägst betyget E i ämnena svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik. Den som väljer att studera på ett yrkesprogram måste ha godkända betyg i ytterligare fem ämnen, det vill säga totalt åtta.

Andel anställda årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning i kommunal förskola

Kommentar:

Andelen årsarbetare i förskolan med pedagogisk högskoleutbildning har minskat mellan 2014 och 2017 i både kommunen, länet och riket. Procentuellt sett är dock minskningen större i Strömsund.

På grund av rekryteringssvårigheter råder det brist på förskollärare inom kommunens förskoleverksamhet. De åtgärder som hittills vidtagits är bland annat erbjudande om studiebidrag på 5000 kr/mån för kommunanställda som utbildar sig till förskollärare. Under 2018 har barnskötarutbildning erbjuds för personal inom förskolan som saknar detta.

Jag upplever att mitt barn känner sig tryggt i förskolan

Betyg på skala från 1-10

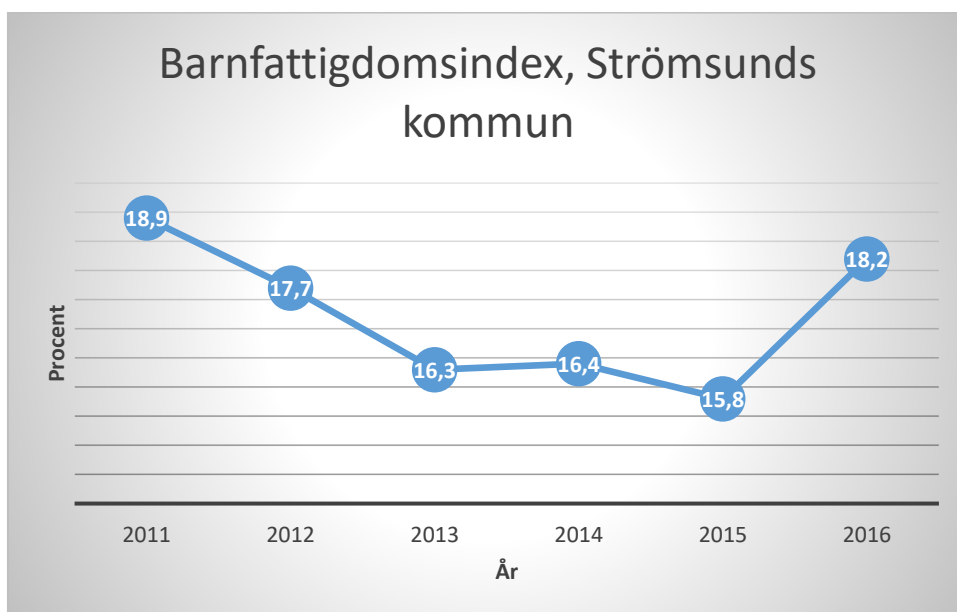
	Strömsund	Riket
2017	9,1	-
2016	9,2	-
2015	8,9	9,0

Källa: 2017 och 2016 egen enkät i kommunen, 2015 Skolverkets föräldraenkät

Kommentar:

Hösten 2017 genomförde kommunen en föräldraenkät bland alla föräldrar med barn i förskolan (BKU-nämnden 2018-05-24 § 49). Svarsfrekvensen var 77 procent och utfallet har analyserats i ledningsgruppen, av alla förskolechefer och respektive förskola. Överlag låg värdena i nivå med föregående års enkät. Exempelvis visade frågeområdet *förskolan i sin helhet* en god måluppfyllelse på 92,9 procent positiva svar. Frågan: *Jag upplever att Mitt barn känner sig tryggt i förskolan* visade 9,1 på en tio-gradig skala 2017. Det är en ökning jämfört med 2015 då medelbetyget var 8,9 i kommunen och 9,0 i riket.

Barnfattigdomsindex

Källa: Folkhälsomyndigheten

Kommentar:

Nivån i riket är 11,1 procent år 2016. I familjer av utländsk härkomst är andelen avsevärt mycket högre, nästan 62 procent av barnen i kommunen finns då i ekonomiskt utsatta hushåll 2016.

Om nyckeltalet:

Barnfattigdomsindex är ett utvecklingsnyckeltal som beskriver andel i procent av barn 0-17 år med svensk eller utländsk bakgrund som finns i ekonomiskt utsatta hushåll. Med ekonomiskt utsatta menas hushåll med låg inkomst eller socialbidrag. Med låg inkomst menas lägsta utgiftsnivå baserad på den socialbidragsnorm som fastställdes på 1980-talet (med inflationsuppräknings) och en norm för boendeutgifter.

Hälsofrämjande miljö

Framgångsfaktorer

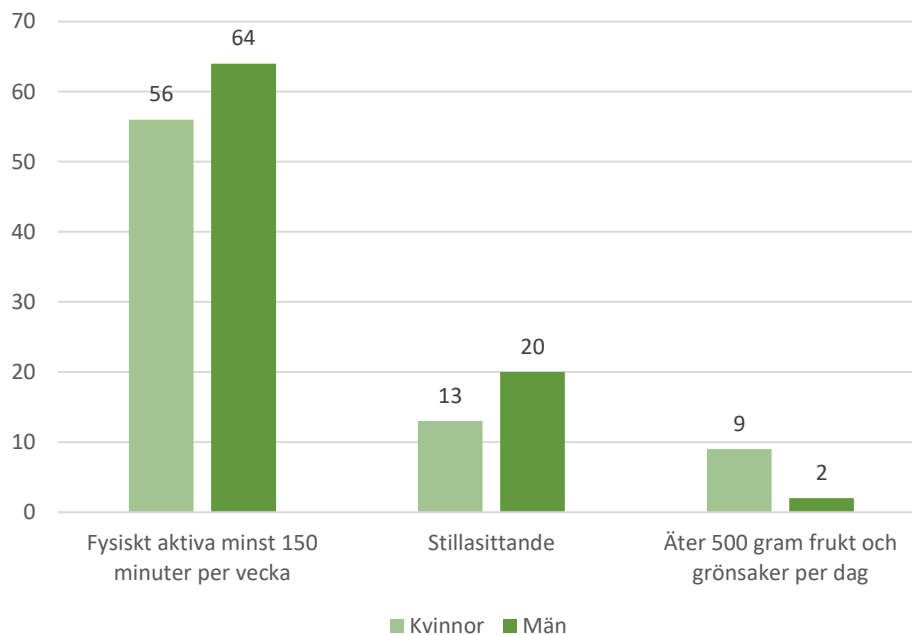
- Miljöer som underlättar hälsosamma levnadsvanor
- Stärka individer till att göra bra val
- Inbjudande utemiljö
- Hälsoproblem kan förebyggas
- God kosthållning inom kommunala verksamheter

Utmaningar/satsningar

- Fler som är fysiskt aktiva i genomsnitt minst 30 minuter per dag
- Ökad kunskap i kommunala verksamheter om betydelsen av fysisk aktivitet och goda matvanor
- Tillhandahålla möjligheter till motion och rekreation

Människors levnadsvanor kan påverkas dels genom miljöer som stimulerar ett hälsosamt liv, dels genom att individen stärks till att göra bra val.

Fysiskt aktiva vuxna

Källa: Hälsa på lika villkor 2018

Kommentar:

Strömsunds kommun når cirka 60 procent av invånarna upp till rekommenderad nivå av fysisk aktivitet, andelen kvinnor har minskat något sedan föregående mätning, männens nivå är oförändrad. Andelen stillasittande män har ökat till 20 procent jämfört med 13 procent vid föregående mätning, hos kvinnor är skillnaderna marginella.

Fysiskt aktiva barn och ungdomar på fritiden.

Elevens svar: Av dessa dagar jag rör på mig gör jag det sammanlagt minst en timme så att jag blir andfådd och/eller varm						
Läsåret 2017/2018, svarsalternativ andel i procent, årskurs 7						
Kön	Aldrig	Mindre än 1 dag/vecka	1-2 dagar/vecka	3-4 dagar/vecka	5-6 dagar/vecka	7 dagar/vecka
Flicka	0,0	2,1	10,4	56,2	20,8	10,4
Pojke	5,7	1,9	22,6	49,1	11,3	9,4

Källa: Hälsosamtal i skolan

Kommentar:

De flesta elever (flickor 87 procent och pojkar 70 procent) i årskurs 7 tränar/motionerar mer än tre gånger per vecka.

Matvanor

Av Hälsa på lika villkor framgår att 9 procent av kvinnorna och 2 procent av männen äter 500 gram frukt och grönsaker dagligen. Jämfört med riket är det en lägre andel.

Elevens svar: Jag dricker läsk, saft, energidryck, sötat te eller sötat kaffe...					
Läsåret 2017/2018, svarsalternativ andel i procent, årskurs 7					
Kön	Aldrig	Mindre än 1 dag/vecka	1-2 dagar/vecka	3-4 dagar/vecka	Dagligen
Flicka	4,2	41,7	39,6	10,4	4,2
Pojke	17	20,8	39,6	7,5	15,1

Källa: Hälsosamtal i skolan

Kommentar:

Andelen ungdomar som dricker söta drycker varje dag har ökat något jämfört med föregående mätning. Andelen pojkar som aldrig dricker söta drycker har ökat markant sedan föregående mätning 17 procent läsår 2017/2018 mot 3,3 procent läsåret 2016/2017. Hos flickor har istället andelen som aldrig dricker söta drycker minskat med 3,5 procentenheter.

Andel barn som ammas vid 6 månaders ålder

Barn födda år		2011	2012	2013	2014	2015	2016
Andel som ammas helt och/eller delvis vid 6 mån ålder	Strömsund	65,6	62,8	63,9	69,1	81,7	75,8
	Länet	63,9	63,9	65,9	62,5	45,0	68,6

Källa: Årsrapporter, Region Jämtland-Härjedalen

Kommentar:

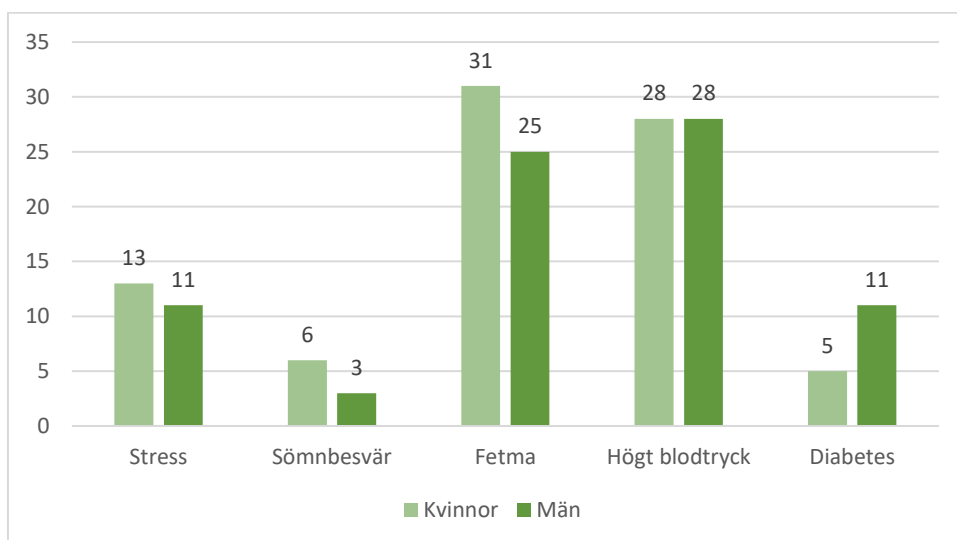
Andelen barn som ammas helt eller delvis vid 6 månaders ålder 2016 har minskat något i kommunen jämfört 2015, på länsnivå är förhållandet det motsatta.

Hälsoundikatorer

I Strömsunds kommun är en större andel överviktiga eller feta jämfört med länsnivån, kvinnor 65 procent jämfört med 42 procent i länet, män 71 procent jämfört med 60 procent i länet.

Andelen kvinnor med fetma är 31 procent i kommunen jämfört med 15 procent i länet, andelen hos män är 25 procent i kommunen jämfört med 15 procent i länet.

I jämförelse med tidigare mätningar kan konstateras att andelen som upplever stress samt andelen med fetma ökar hos båda könen. Beträffande sömnbesvär har andelen ökat hos kvinnor men minskat bland män.

Källa: Hälsa på lika villkor 2018

Minskat bruk av alkohol, tobak och ett samhälle fritt från narkotika och dopning

Framgångsfaktorer

- Minska den generella alkoholkonsumtionen
- Skjuta upp ungdomars alkoholdebut
- Total avhållsamhet under uppväxtåren, vid graviditet, i trafiken samt i arbetslivet
- Tobaksfri start i livet, ingen ska utsättas för rök mot sin vilja

Utmaningar/satsningar

- Minskat bruk av alkohol och tobak med särskilt fokus på unga vuxna
- Motverka langning av alkohol och tobak till underåriga
- Ett narkotikafritt samhälle
- Inga rattonyktra

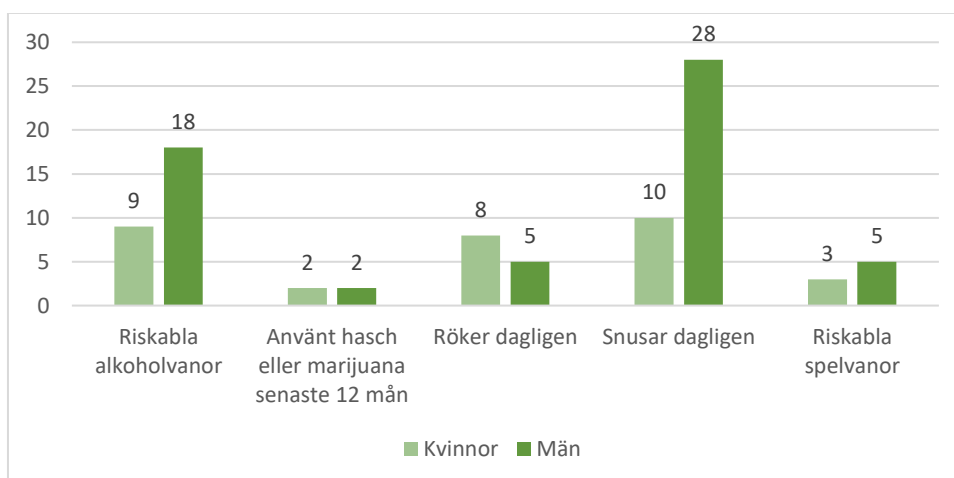
Missbruk av alkohol leder till medicinska och sociala problem av stor omfattning, men även riskbruk av alkohol är ofta skadligt för hälsan på olika sätt.

Rökning är en av de enskilt största hälsoriskerna, att minska rökningen är en viktig uppgift för folkhälsoarbetet.

En helt narkotika- och dopningsfri kommun är en viktig ambition som kräver stora insatser.

Riskabel alkoholkonsumtion

Beträffande riskabla alkoholvanor ligger Strömsund i nivå med övriga länet. Liksom i övriga länet är det vanligare bland män att ha riskabla alkoholvanor.

Källa: Hälsa på lika villkor 2018

Tobaksanvändning

2009 var det 11 procent som rökte dagligen i kommunen och denna andel var 2018 6 procent, nivån i länet är 9 procent. I kommunen är det något fler kvinnor, 8 procent, mot 5 procent av männen som uppger att de röker dagligen.

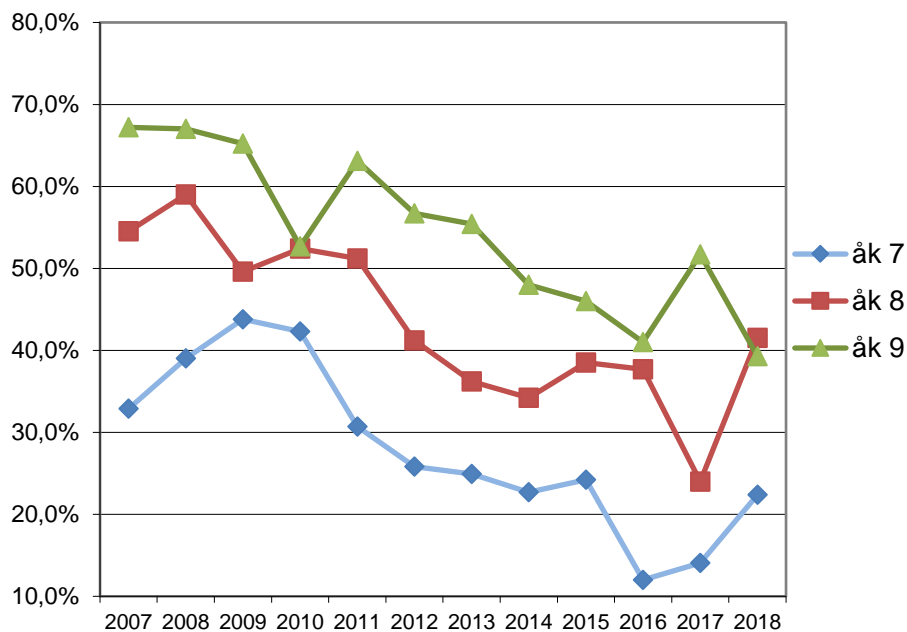
En avsevärt mycket större andel män i kommunen snusar dagligen, 28 procent, mot 10 procent av kvinnorna. Andelen som snusar är relativt oförändrad över tid. Jämfört med läns-genomsnittet är det fler män som snusar i Strömsunds kommun medan kvinnorna ligger på samma nivå som länet i övrigt.

Källa: Folkhälsomyndigheten

Minskat alkoholbruk bland ungdomar

Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit alkohol?

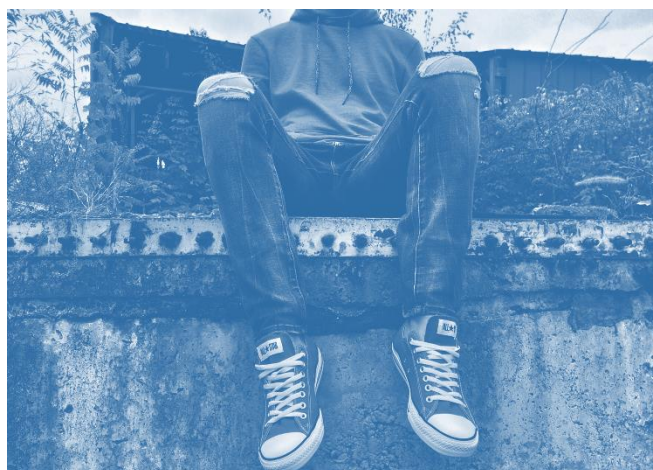
Andel i procent

Källa: Drogvaneundersökningen 2018

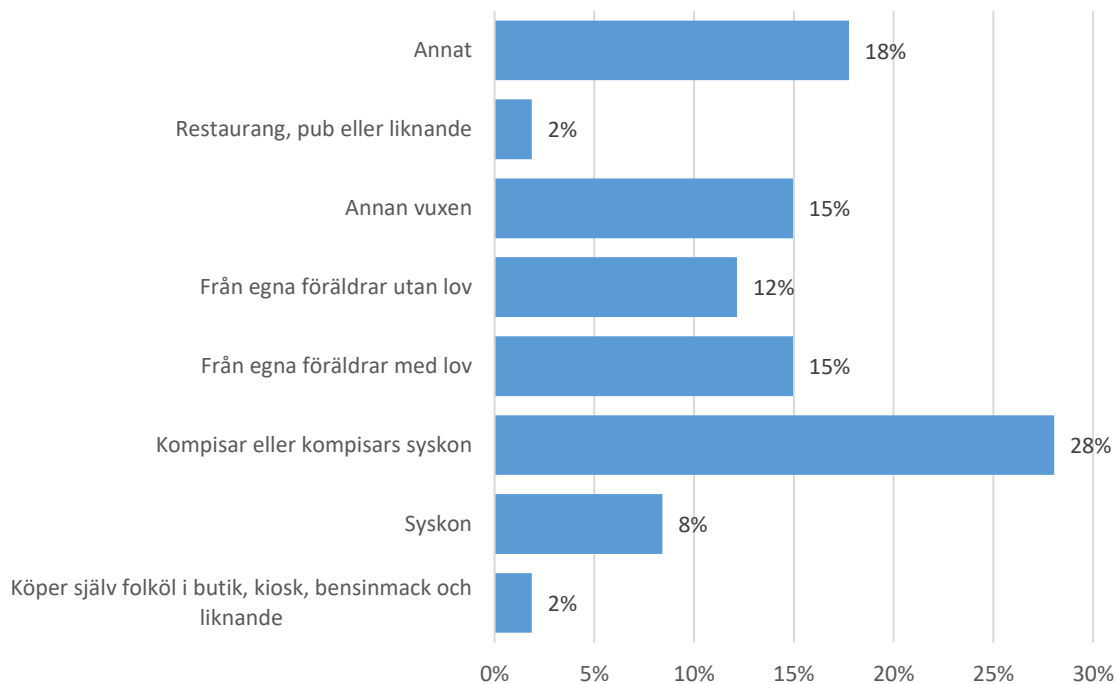
Kommentar:

Minskat alkoholbruk hos högstadiungdomar fortsätter såväl nationellt som inom kommunen. När drogvanundersökningen startade 2007 hade drygt 67 procent i årskurs 9 druckit alkohol under det senaste året, 2018 är siffran nere på drygt 39 procent.

Langning av alkohol

Hur har du fått tag på alkoholen

Källa: Drogvaneundersökningen 2018

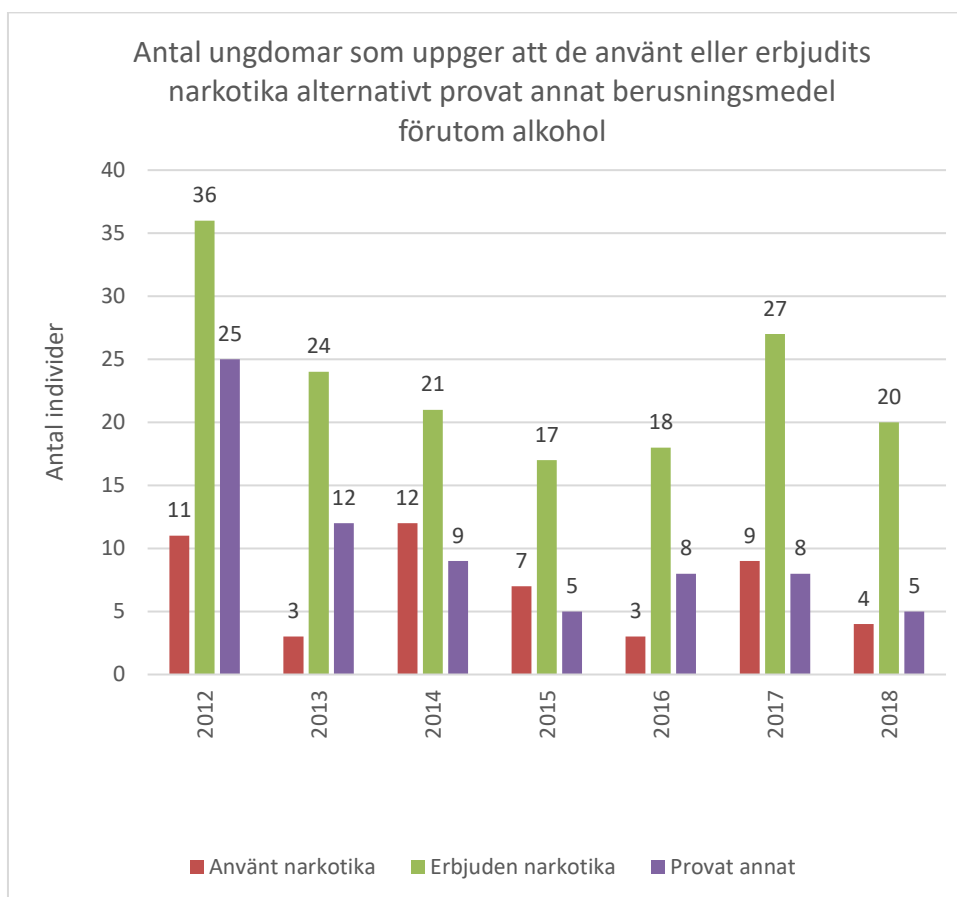
Kommentar:

Vanligaste sättet för ungdomar att få tag på alkohol är genom kompisar eller kompisars syskon. Enbart flickor har uppgett att de fått tag på alkohol på en restaurang, pub eller köpt själv i affär, kiosk eller bensinmack. Det är avsevärt mycket vanligare att pojkar får tag på alkohol från egna föräldrar med deras medgivande.

Trend:

Äldre ungdomar (kompisar och kompisars syskon) langar i allt större omfattning alkohol till våra högstadie- och gymnasieelever. Bruket av alkohol har en stor plats i TV, film, reklam och sociala medier, varför ungdomar nås av en massiv marknadsföring av alkohol som en naturlig del i människors vardag.

Antal som provat narkotika, erbjudits narkotika eller provat annat berusningsmedel

Källa: Drogvaneundersökningen 2018

De som provat narkotika har angett att de i huvudsak använt *cannabis* i form av *hasch* och *marijuana*, som de fått tag på av *kompisar*, *syskon*, *bekant* eller *langare*.

Kommentar:

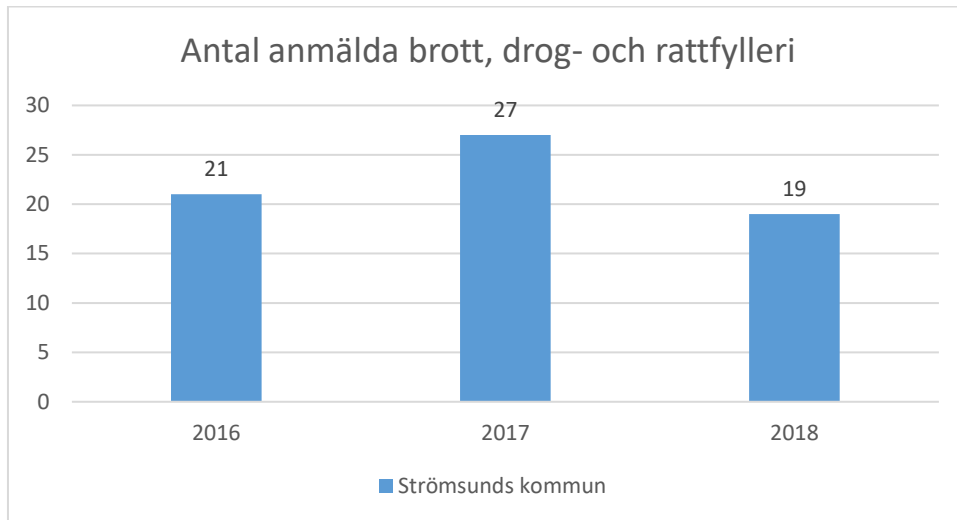
2013 ändrades formuleringen från *använt narkotika* till *använt narkotika under senaste 12 månaderna* vilket innebär att det kan vara svårt att jämföra med tidigare år.

Trend:

Både polis och andra som möter eller arbetar med ungdomar säger sig uppfatta en ökning under de senaste åren av både tillgång och användning av narkotika bland äldre ungdomar och unga vuxna. Bidragande orsaker till detta är troligen den ökande nätdrogsmarknaden, en liberalare syn på droger samt en lagstiftning som inte hänger med utvecklingen av nya droger. Mellan 2014 och 2016 visar resultatet trots det och glädjande nog, en tydligt minskad trend både bland de som använt narkotika och de som blivit erbjudna.

2017 deltog också åk 2 på gymnasiet i undersökningen, vilket visar att fler ungdomar än tidigare både använt och blivit erbjudna narkotika. 2018 omfattade undersökningen enbart elever på högstadiet. Det är en påtaglig varningssignal att narkotikan finns att tillgå bland våra ungdomar, detta kräver observanta vuxna hemma, i skolan och på fritiden.

Antal rattonyktra/antal kontrollerade

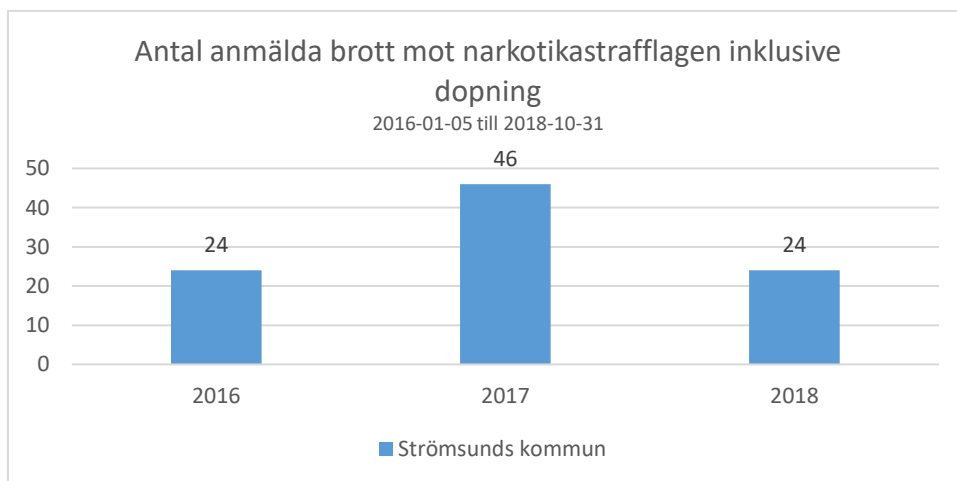

Källa: Polisen

Kommentar:

När det gäller antal sållningsblås så har polisen ändrat arbetsmetod. Fokus ligger inte längre på antal blås, nu strävar man efter att ha så många 20-minuters kontroller som möjligt. Detta för att få spridning på trafikkontrollerna, det ska inte vara avgörande hur många blås man kan få till när man väljer plats. Valet av plats ska göras där man har störst chans att få stopp på den som kör påverkad, en kontroll på en liten väg på landsbygden är lika mycket värd som en kontroll efter E45.

Antal anmälda brott mot narkotikastrafflagen

Källa: Polisen

Kommentar:

Enligt Kommunpolis Mariana Handler så ser man en sjunkande trend på antalet anmälda brott men misstänker att narkotikaanvändningen ökar. Narkotikabrott är upptäckelsebrott som förutsätter att man från polisens sida har tillräckliga resurser. Finns det färre poliser ute i samhället minskar möjligheten att upptäcka dessa brott.

Polisen poängterar också vikten av ett effektivt drogforebyggande arbete, när de rapporterar en person för bruk har det egentligen redan gått för långt, målsättningen för arbetet ska vara att ingen ska börja använda droger.